

M. 10315: 1-3.

ACC. N:R.

Landskap: Skåne. Upptecknat av: Karl Åkesson.
Härad: Bara. Adress: Bantorget 13, Lund.
Socken: Nevishög. Berättat av: Karl Åkesson.
Uppteckningsår: 1947. Född år 1881 i Nevishög.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Prest avv.

s. 1-3.

Lu F. 60.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 10315

L. U. F. 60.

P r e s t a v e r .

Vid varje jordfästning har alltid under min tid och hittills, såvitt det varit möjligt, använts prestaver, detta i betydelse av florbhängda stänger, även kallade sorgestavar. De personer, som förde dem kallades prestaverande eller som bar sorgestavarna.

När dessa började användas, är okänt men atages vara, när likvagnen inköptes. Tiden härför är också okänd men torde kunna finnas i kyrkans eller kommunens räkenskaper eller protokoll, vilka jag emellertid icke har tillgång till. Om jag minnes rätt, ägdes likvagnen med tillhörande prestaver av Brågarps och Nevishögs församlingar eller kommuner.

Till prestaverande anmodades ej gärna släktingar utan den dödes närmare och mera förtrogne vänner med företräde åt äldre personer. Ofta anmodades visserligen av tillhandlad vänskap den blivande bötredningsmannen eller vid enkla sorgetåg någon kommunalpamp, men detta ansågs föga värdigt eller sympatiskt, hellre då den jordbru-

1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kare eller annan motsvarande, varav den döde husmannen eller annan haft särskild hjälp av med t.ex. till jordkörslor, med likvagnshästar, skjutsar vid begravningsförberedelsen e. dyl.

Den egentliga ordningen för de prestaverande var, att de skulle gå båda före kistan och hålla prestaven i höger hand, men möjligtvis har på allra senaste tiden en gått före och en efter kistan, ehuru därom är intet säkert känt.

Processionsordningen i tåget - i min ungdom var det alltid hästskjutståg - var prestavskjutsen före likvagnen och efter denna slakten, och denna efter släktskapsnärhet, den manliga före den kvinnliga. Man var mycket försiktig med att köra fram och vinkade därför hellre i tveksamma fall den andre att köra före sig än att själv köra före någon annan kanske mera berättigad. Efter slakten följde vännerna efter vänskapsnärhet och vidare grannar och hantverkare m.fl. efter motsvarande ordning.

Denna ordning följdes från sorgehuset till graven såväl i hästskjutståget efter likvagnen som i gångfärden på kyrkogården till

graven. men ej från graven åter till hästskjutståget.

De prestaverande stodo alltid under hela jordfästningen ända till c. 1940, då de kunde sitta ned på tvenne framsatta stolar, dock ej under den egentliga jordfästningsakten. En tjock och lat och mindre hänsynsfull ofta prestaverande försökte visserligen c. 1940 att införa bruket att sitta under hela jordfästningen, men detta lyckades undertecknad m.fl. att avstyra.

Efter gravsättningen körde på hemvägen till sorgehuset först prestavskjutsen, därefter sorgehusets skjuts och vidare övriga gäster i någorlunda samma ordning som till kyrkan. Vid framkomsten till sorgehuset skyndade de prestaverande sig att placera sorgestavarna på var sin sida om ingången, där de återvändande skulle passera. Sorgestavarna stodo kvar där åtminstone till skymningen.

Annan användning av sorgestavarna förekom ej.

.oOo.